

שיעורי הריבית לעניין סעיפים 3(ט) ו-3(י) לשנת 2024

פברואר 2024
חוזר מקצועי מספר 23/24

ברצוננו לעדכנכם, בשיעורי הריבית המעודכנים לשנת 2024, לעניין סעיפים 3(ט) ו-3(י) לפקודת מס הכנסה.

להלן שיעורי הריבית:

2023	2024	
3.87%	6.91%	3 (ט)
2.90%	5.18%	3 (י)

סעיף 3(ט) - ריבית רעיונית החלה על מקבל ההלוואה

סעיף 3(ט) קובע, שאם אדם (לרבות חברה וחבר בני-אדם) מימש זכות, שקיבל בעבר, לרכישת נכס או שירות, במחיר הנמוך ממחיר השוק או קיבל הלוואה ללא ריבית או בריבית נמוכה משיעור שקבע לעניין זה שר האוצר - יראו את ההפרש:

- בזכות או בהלוואה שניתנו בקשר ליחסי עובד ומעביד - כהכנסת עבודה;
 - בזכות או בהלוואה שקיבל אדם ממי שהוא מספק לו שירותים - כהכנסה לפי סעיף 2(1) לפקודה (הכנסה מעסק), זולת אם הוכיח, שניתנו ללא קשר עם השירותים שסיפק;
 - בזכות או בהלוואה, שסעיפים א' ו-ב' לעיל אינם חלים עליה, שקיבל בעל שליטה¹, או קרובו, מחברה שבשליטתו - כהכנסה לפי סעיף 2(4) (הכנסות מימון).
- שיעור הריבית מתעדכן מידי שנה מראש.

"הלוואה" מוגדרת בסעיף 3(ט) - "לרבות כל חוב", למעט עסקה בין-לאומית שחלות עליהן הוראות סעיף 85א לפקודת מס הכנסה (עסקה בין-לאומית בה מתקיימים יחסים מיוחדים בין הצדדים).

לעניין הלוואה שניתנה לעובד ממעביד (שאינו חבר בני אדם שהעובד הוא בעל שליטה בו), קובעות תקנות מס הכנסה, כי שיעור הריבית יהיה שיעור עליית המדד ובלבד שסך יתרות קרן הלוואות של העובד בתקופה אינה עולה על 8,640 ש"ח (התקרה לשנת 2024). במידה וסכום הלוואה לעובד עולה על סכום זה, תחול על כל היתרה ריבית 3(ט) המלאה.

¹ "בעל שליטה" לעניין סעיף 3(ט): מי שמחזיק או זכאי לרכוש, במישרין או בעקיפין, לבדו או ביחד עם קרובו, אחד מאלה:
(1) 5% לפחות מהון המניות שהוצא;
(2) 5% לפחות מכוח ההצבעה בחברה;
(3) זכות לקבל 5% לפחות מרווחי החברה או מנכסיה בעת פירוק;
(4) זכות למנות מנהל.

סעיף 3(י) - ריבית רעיונית החלה על נותן ההלוואה

בהתאם לסעיף 3(י), אדם (לרבות חברה וחבר בני-אדם) שנתן הלוואה ללא ריבית או בריבית נמוכה משיעור שקבע לעניין זה שר האוצר, יראו את הפרש הריבית כהכנסה לפי סעיף 2(4), בידי נותן ההלוואה ובלבד שמתקיימים יחסים מיוחדים בין נותן ההלוואה למקבל ההלוואה, כגון: הלוואה לקרוב, שליטה של אחד מהצדדים להלוואה בצד האחר או שהצדדים להלוואה הם בשליטת אותו אדם, במישרין או בעקיפין, לבד או ביחד עם אחר ("שליטה" - החזקה, במישרין או בעקיפין, של לפחות 5% מאמצעי השליטה, ביום אחד לפחות בשנת המס בחבר בני האדם האחר).

יצוין, כי בהגדרת "הלוואה" נקבע, כי סעיף זה לא חל על הלוואה שאינה צמודה למדד כלשהו ואינה נושאת ריבית או תשואה כלשהי, שנתן חבר בני אדם לחבר בני אדם שבשליטתו, כנגד שטר הון, שהונפק לתקופה של חמש שנים לפחות, ובלבד שההלוואה אינה ניתנת לפרעון לפני תום התקופה האמורה והפירעון נדחה בפני התחייבויות אחרות (הגדרת "שליטה" לעניין שטר הון - החזקה ב-25% לפחות מכוח ההצבעה או מהזכות לרווחים, במישרין או בעקיפין, ביום אחד לפחות בשנת המס).

כמו כן, הסעיף לא יחול על: חוב של לקוחות או ספקים בשל שירותים או נכסים; הלוואה שסעיף 3(ט) חל עליה; והלוואה שהיא עסקה בין-לאומית כמשמעותה בסעיף 85א לפקודה (עסקה בין-לאומית בה מתקיימים יחסים מיוחדים בין הצדדים).

יובהר, כי ההנחה מאחורי הסעיף היא, כי עסקת נתינת הלוואה, כאשר אין מתקיימים יחסים מיוחדים בין הצדדים, נעשית במחיר שוק. אולם בין צדדים קשורים קיים החשש לעסקה שלא בתנאי שוק. לפיכך, אין מקום להחיל את הסעיף באופן גורף על כלל ההלוואות.

בדבר שאלות נוספות ניתן לפנות לר"ח זוהר קומה: 04-6002153, zohark@britcpa.co.il